

**Quæstionum Canonicarum, In Quinque Libros
Decretalium, Tomus ...**

In Lib. III. Decretalium. In quo agitur De Rebus, quae in judicium devenire solent, cujusmodi sunt, de vita et moribus Clericorum, ...

Schlüter, Georg

Augustæ Vindelicorum, 1708

§. 3. De obligatione Parochi ad prædicationem Verbidivini.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-73045](#)

576 Tract. in Lib. III. Decretal. Quæstio XXIX.

lia intra annum non suscepit ordinem sacerdotalem, si nondum canonice possebit, ut expositum est *num. præced.* vel legitimè impeditus fuit, ut colligitur ex dict. c. *Licet canon. n. 9.* ibi: *pœna canonis, præscripta eis, qui intra annum sacerdotium non suscepunt, non habet locum in Rectorate, qui intra annum a die adeptæ possessionis pacifice, vel infra tempus comparuit, & se promoveri petiit, offerens, quantum in eo est, se paratum ad suscipiendum sacerdotium, sed Ordinarius noluit cum propter illiteraturam, vel aliam causam promovere.*

2508 Hæc resolutio recte intelligitur de quolibet justo impedimento; quia impedito non currit tempus, c. *quia diversitatem, 5. de concess. præbend.* intellige, si impedimentum provenit sine culpa impediti, ordinatâ ad casum impediti. Constat etiam ex c. *Commissa. 35. de Elect.* in 6. ibi: *commisſa tibi parochialis Ecclesia, quantum tantum de anno transiverit, quod intra ipsum nequeas juxta statutum generalis Concilii Lugdunensis ad sacerdotium promoveri: non est nisi tunc datum, cum ex toto fuerit ipse annus clausus, censenda vacare, nec potest alteri ante te nolente conferri.* Annus autem hujusmodi à tempore illo incepit, quo ipsius Ecclesia regimen commissum tibi extitit, & possessionem ejus pacificam habuisti: vel per te stetit, quo minus haberes eandem: tibi non currit, si promoveri justo impedimento detentus intra tempus hujusmodi nequivisti.

2509 Sequitur. 4. pœnam illam privationis à Parochiis incurri ipso jure; sic Barb. *cit. de offi.* & potest. *Parochi, c. 5. num. 9.* hinc non obstat c. *cum in cunctis, 5. inferiora, de Elect.* ubi dicitur, *removeantur;* nam in hoc Pontifex agit de beneficiis Curatis, non Parochialibus; & loquens de his expresse in dict. c. *Commissa,* expresse ait: porro, si infra dictum tempus non fuerit rationabili causa cessante promotus: tibi Ecclesia ipsa, qua dicti statuti auctoritate jam privatus existis (ne statutum ipsum fiat ludibriu, debitoque frustretur effectu: & non rebus, sed verbis; cùm sit potius contrarium faciendum: lex imposita videatur) nullatenus ea vice poterit iterato conferri.

Si quæras, quid dicendum, si quis recepit quidem parochiam, sed animo percipiendi per annum fructus, non tamen suscipiendo Ordines debitos: respondet Bonifacius VIII. in cit. c. *Commissa. §. Ceterum,* ibi: *Cœterum si promoveri ad sacerdotium non intenders parœcialem recepsi, Ecclesiam, ut fructus ex ea per annum percipias: ipsam postmodum dimisfuris (nisi voluntate mutata promotus fueris) tenebris ad restitucionem frumentorum corundem: cùm eos receperis fraudulenter; illum autem, qui eam tibi contulit, cùm te non crederet ad hujusmodi ordinem promovendum (prater divinam, quam exinde incurrit offensam) ad servandam indemnem candem Ecclesiam decernimus obligari.*

§. 3

De obligatione Parochi ad prædicationem Verbi divini.

Hæc obligatio est ad prædicationem 2511 Verbi divini, & tradendam doctrinam Christianam per instructionem in rudimentis fiduci. Omnes enim Curati, & Parochi tenentur populum sibi commissum pascere prædicatione verbi Dei, vel per se, vel per alios idoneos, diebus saltem Dominicis, & festis solemnibus; ita Trid. *Jeff. 5. de Reform.* c. 2. *Jeff. 22. de sacrificio missæ,* c. 8. *Jeff. 23. de reform.* c. 1. & 7. & quidem, si Pastores animarum per se velint munus prædicationis obire, non debent impediiri, ut dicitur in cit. c. 2. *Trid.* Si autem Parochus conciones peragat per alium, ad hoc invitatum, jure communia sufficit licentia Parochi; ut colligitur ex Clement. *Dudum. §. Ecclesiis autem, de sepulturis;* attento tamen Tridentino *Jeff. 24. de reform.* c. 4. & *Jeff. ead. c. 5.* prohibentur Parochi in suis Ecclesiis admittere Concionatores, ab Ordinario non probatos, etiamsi prædicare vellet Episcopos; nisi alius Prædicator notus esset ad hoc, ut semel vel bis prædicet; sic Navarrus in manuali c. 25. n. 141.

Quoad doctrinam Christianam sedulo 2512 tradendam, in *Trid. Jeff. 24. de reform.* c. 4. expresse statuitur, Parochum Dominicis saltem, & aliis festivis diebus teneri ad docendos pueros suos parochia, rudimenta fiduci, doctrinam Christianam, obedi-

dientiam erga Deum, & parentes, & bonos mores. Unde mortaliter peccat Parochus in hoc *negligens*, teste Barbos, de offic. Parochi, num. 2. cum aliis communiter, & Episcopus partem fructuum illi subtrahere potest, & dare alteri, qui hoc ministerium loco ipsius praestet; sic Piaescius in praxi Episcoporum, p. 2. c. 3. n. 6. ex Trid. sess. 5. de reform. c. 2. Et ideo etiam inter alia in Provinciali Synodo Salisburgensi sub Joanne Jacobo Archiepiscopo, an. 1569. per quam salubriter constituta, habetur constitut. 16. quod Parochi teneantur catechizare infantes suorum subditorum; constit. 51. c. 1. ut funera ipsi deducant; constit. 26. c. 8. ut sibi non assumant Cooperatorem, nisi ab Ordinario approbatum; nec in eum totum onus Curæ conjicant, contenti sola dignitate, & proventu, &c.

Not. præterea, quando in Trid. dicitur, Plebanos, & quoscunque Parochos, vel alias euram animarum habentes, teneri plebes, sibi commissas pro sua & earum capacitate pasceré salutaribus verbis: docendo, quæ scire omnibus necessarium est ad salutem, annuntiandoque eis cum brevitate, & facilitate sermonis vitia, quæ eos declinare, & virtutes, quas sectari oporteat: ut poenam æternam evadere, & cœlestem gloriam consequi valeant; idque per se, vel alios idonos, statim addi: *Sed legitime impediti fuerint*. Unde meritò Aldanus, apud Barbos. in cit. c. 2. Trid. decissum refert à Sacra Congreg. cogendos esse Curatos ad subeunda *per seipso*, & non per substitutos, ea munia, ad quæ tenentur: tolerandum autem, ut per substitutum suppleant in illis tantum casibus, quibus expressis verbis canonum, decretorumve Concilii permisum est eis, ut per Vicarios, coadjutores, vel substitutos possint officio suo fungi. Adverrit autem Suarez tom. I. de Relig. l. 2. de diebus festis, c. 16. an. 7. Concilium in præsenti, & in c. 4. sess. 24. de reform. non videri tam rigorosè ac præcise id præcipere, ut peccare graviter censentur, si interdum, vel sèpius illud omittant; quia non utitur Concilium verbis tantam obligationem indicantibus, sed mandat, ut id faciant illis diebus, & aliis per Quadragesimam, & Adventum, si ita oportere duxerint, & deinde, & alias quo-

Tom. III.

tiescunque id opportunè fieri posse judicaverint.

Ne autem verbum illud, diebus saltem 2514 Dominicis, & festis solemnibus largè nimis accipiatur, rectè in eod. Concilio sess. 22. de sacrificio. Missæ, c. 8. constitutum est, ne oves Christi suriant, neve parvuli panem petant, & non sit, qui frangat eis: mandat sancta synodus pastori bus, & singulis curam animarum gerentibus, ut frequenter inter missarum celebrationem, vel per se, vel per alios ex iis, quæ in missâ leguntur, aliquid exponant, atque inter carterā sanctissimi hujus sacrificii mysterium aliquod declarant, diebus prefertim Dominicis, & festis.

Not. 2. obligationem, quam habent 2515 Parochi pascendi oves suas prædicatione verbi divini, esse juris divini ex Trid. sess.

23. de reform. c. 1. ibi: *Cum precepto divino mandatum sit omnibus, quibus animarum cura commissa est, oves agnoscere, pro his sacrificium offerre, verbiq[ue] divini prædicazione, Sacramentorum administratione, ac bonorum omnium operum exemplo pascerē, pauperum, aliarumque miserabilium personarum curam paternam gerere, & in carterā munia pastoralia incumbere; quæ omnia nequaquam ab iis præstari, & impleri possunt, si gregi suo non invigilant, neque assistunt, sed mercenariorum more deserunt: Sacrosancta synodus eos admonet, &hortatur, ut divinorum præceptorum memores, factique forma gregis in iudicio, & veritate pascant, & regant, &c.*

§. 4.

De obligatione Parochi ad faciendas denuntiationes.

Denuntiationes, prout hic de illis 2516 agimus, sunt triplices: *vigiliarum & festorum; Indulgentiarum, ac Matrimoniorum*. De prima specie agitur in Trid. sess. 25. de reform. in decreto, de delectu ciborum, ieiunii, & diebus festis, ibi: insuper hortatur sancta synodus, & per sanctissimum Domini nostri, atque Salvatoris adventum Pastores omnes obtestatur, ut tanquam boni milites illa omnia, quæ sancta Romana Ecclesia, omnium Ecclesiarum

Ddd